

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

43e jaargang - augustus 2017

Afscheid van burgemeester André van de Nadort

André vertelt bevlogen over zijn periode als burgemeester van de gemeente Ten Boer (foto Koos van de Belt)

Vertrekken en toch een beetje blijven

In augustus 2009 werd André van de Nadort burgemeester van Ten Boer. Na acht jaar neemt hij afscheid en op 5 september begint zijn ambtstermijn als burgemeester van de gemeente Weststellingwerf.

Vertrekken en toch nog een beetje blijven

André wist natuurlijk dat met de aanstaande fusie tussen de gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen hij naar een nieuwe baan moest zoeken. Han de Boer, zijn partner, die nu nog elke dag vanuit Thesinge naar zijn werk in Wolvega rijdt, had als eis gesteld dat een nieuwe baan niet verder dan een uur verwijderd zou zijn

van Wolvega. Han kan gerust zijn: aan die eis is ruimschoots voldaan. Dichterbij kan zelfs niet. Ze hebben inmiddels een appartement gekocht in Wolvega.

Anders dan wellicht verwacht komt er geen bordje 'te koop' op het huis aan de Kapelstraat. André en Han houden het huis in Thesinge aan. Soms als vakantiehuis, soms als huis voor in het weekend. Dat zal de tijd uitwijzen. 'Het is een uniek huis en we voelen ons in Thesinge thuis. En we vinden het ook leuk om zo dicht bij de stad te zitten.' Als er een nieuwe burgemeester in de gemeente Ten Boer zou komen waren ze wel helemaal weggegaan, want André zou een andere collega niet in de weg willen zitten. De andere reden om niet helemaal te vertrekken is

dat de toekomst als burgemeester van de gemeente Weststellingwerf na een ambtstermijn van zes jaar onzeker is. Die gemeente heeft namelijk ook met een herindeling te maken. André weet dus niet hoe de situatie er over zes jaar uitziet.

Van Ten Boer naar Weststellingwerf

Tussen de gemeente Ten Boer en de gemeente Weststellingwerf zijn een aantal overeenkomsten. Weststellingwerf is evenals Ten Boer een plattelandsgemeente. Wolvega als hoofddorp is, net als Ten Boer, omringd door meerdere dorpen met een bloeiend verenigingsleven. Ook Weststellingwerf krijgt waarschijnlijk te maken met een gemeentelijke herindeling. 'Ze zijn aan het

nadenken over de bestuurlijke toekomst en herindeling is een serieuze optie. Toen ik in Ten Boer begon vond ik dat proces van steeds meer samenwerken met Groningen heel boeiend. Het ging in Ten Boer om het overdragen van alle taken naar de stad. Best stoer om dat proces mee te begeleiden. Ten Boer werd de opdrachtgever en Groningen de opdrachtnemer. Een enorme uitdaging en op zijn Gronings gezegd: 'dat is niet tegengevallen'. Ook weer boeiend om straks mogelijk mee te werken aan eenzelfde proces in Weststellingwerf. Ik vind het belangrijk om inwoners en bedrijven bij dat proces te betrekken: hoe kijken die er tegen aan? Er zijn ook verschillen tussen de beide gemeentes. Wolvega is ongeveer drie keer zo groot als Ten Boer en heeft een treinstation. Ten Boer is vooral een forensengemeente en Wolvega heeft met een aantal grote werkgevers meer werkgelegenheid in de eigen gemeente.

Maar hoe moet het als burgemeester in Friesland met de Friese taal? 'Dat valt mee', volgens André, 'zoveel Fries wordt er in Weststellingwerf niet gesproken. Het is een niet-Friestalig deel van Friesland. De taal is eerder Saksisch en lijkt wat meer op het dialect van Zuidwest-Drenthe en de kop van Overijssel.' En mocht het nodig zijn; ooit heeft André voor zijn werk een cursus Fries gevolgd.

Burgemeester en burgervader

Vanuit de overheid staat een gemeente het dichtst bij de bewoners. André vindt het belangrijk dat de overheid uitleg geeft over het waarom van bepaalde beslissingen. Dat is volgens hem de essentie van politiek en de essentie van bestuur. Je kunt als gemeente bijvoorbeeld niet alleen maar zeggen dat iets niet mag van de provincie of het rijk.

Als burgemeester vindt hij het belangrijk om aanspreekbaar te zijn en de verbinding te zoeken. Dat was, zo valt op internet terug te lezen, ook de reden waarom de gemeenteraad van Weststellingwerf hem heeft voorgedragen. 'Soms ben je als gemeente aan regels gebonden, maar als burgers goede ideeën hebben, moet je daarvoor openstaan en het gesprek aangaan. Vaak kun je samen, ondanks de regels, naar mogelijkheden of oplossingen zoeken.'

Toen hij burgemeester werd had André al jaren bestuurlijke ervaring. Zaken als het voorzitten van vergaderingen of de gemeente vertegenwoordigen waren dus niet nieuw voor hem. Met de rol van 'burgervader' had hij minder ervaring. In het begin moest hij nog zoeken naar zijn eigen vorm van die rol. 'Wat verwachten mensen van mij? Doe ik het wel goed?' Zeker bij trieste momenten voelde hij zich daar best onzeker over. 'Zouden mensen het fijn vinden als ik contact opneem of juist niet? Maar als je bang bent dat je fouten maakt dan word je krampachtig. Ik probeerde dichtbij mezelf te blijven. Wat zou ik zelf prettig vinden in een bepaalde situatie?' En als een echt, zoals hij zichzelf omschrijft, 'mensen mens' groeide hij snel in die rol. 'Ik vind het heel belangrijk dat je in een functie als deze mensen om je heen hebt die meedenken maar ook kritisch blijven.'

Garmerwolde en Thesinge

Beide dorpen hebben volgens André iets speciaals. De kerk in Garmerwolde vindt hij toch wel verschrikkelijk bijzonder. Het is volgens hem een cultuurhistorisch pareltje, een cadeautje uit het verleden. En hij herinnert zich nog goed dat aan het begin van zijn periode inwoners van Garmerwolde zelf een plan hadden ontwikkeld voor Garmerhof; een mooie dorpsentree voor het dorp. 'Omdat de Rijksweg door het dorp loopt en omdat Garmerwolde meer een lintdorp is, is het lastiger om te laten zien waarin je dorp bent. Garmerhof vond ik een voorbeeld van een geweldig initiatief.'

Aan het begin van zijn ambtstermijn was een hondenoepvrij Thesinge ook net een item. Het heeft in die tijd zelfs 'De Telegraaf' gehaald. 'En het lukt nog steeds! Hondeneigenaren lopen nog steeds met schepjes en dergelijke. Dat is toch wel heel bijzonder. Dat zie je niet overal hoor.' Volgens André leeft in beide dorpen het idee: 'De gemeenschap zijn we met z'n allen. Saamhorigheid moeten we met elkaar doen, zonder dat het een verplichting is.'

Afscheidsreceptie

Op 5 september begint André aan zijn ambtstermijn in Weststellingwerf. Hij wil zo snel mogelijk in Wolvega gaan wonen. Volgens hem moet

Zo zien we André niet vaak: zonder ambtsketen in een bedienende rol (foto Koo van de Belt)

je als burgemeester ook weten wat er voor negen en na vijf uur in je gemeente gebeurt en dat weet je alleen als je er bent.

De inwoners van de gemeente Ten Boer zijn uitgenodigd voor een afscheidsreceptie op vrijdag 1 september vanaf zeven uur in boerderij Woldwijk, naast Innersdijk aan de Verlaatweg in Ten Boer. Iedereen is welkom.

Irene Plaatsman

PS Peter Heidema is op dit moment locoburgemeester van de gemeente.

Tatiana
haarstudio

Gediplomeerd Wella Master Color Expert !

Oude - Rijksweg 33 Garmerwolde
Tel. 06 52 689 239

* Groninger Landschap op z'n mooist

Gerard Kingma
reis- en natuurfotografie

Geef een afdruk cadeau -
origineel en persoonlijk

Bezoek de website voor het laatste
nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
www.kingma.nu
gerard@kingma.nu
050 3023813

**Native
English
EDiting
Service**

DE FINISHING TOUCH

rdw@NEEDSer.nl
Tel 050 3024139
Thesinge

Pronte Pracht 2017 *Een ontdekkingsocht in Garmerwolde en Thesinge*

U kent Pronte Pracht ongetwijfeld nog van voorgaande jaren. Ook deze zomer zetten boerderijen en historische panden hun deuren weer voor iedereen open. Alweer voor het zesde jaar vertellen agrariërs over hun natuurbeheer en monumentbeheerders laten de geschiedenis van het gebied zien. Iedereen, jong en oud, kan zelf kiezen waar hij of zij een kijkje wil nemen en hoe lang te blijven. Echt iets voor een leuke fietstocht met (klein)kinderen op een zonnige zaterdag. En mocht het weer tegenzitten: de tocht is, deels, ook met de auto te doen. De route is ongeveer 10 km lang.

Rondsnuffelen

Je kunt kalfjes knuffelen (en koeien aaien, als je dat tenminste durft). Of een echte imker horen vertellen over de belangrijke taak van bijen. Klim in een (polder)molen, om die te horen kraken en de wieken te zien draaien. Voel hoe klein je bent naast zo'n reusachtige landbouwmachine. Kijk eens wat er allemaal aan 'kriebelbeestjes' in een sloot leeft. Of bezoek onze monumentale kerken, tevens deze dag toegankelijk. Misschien wil je liever genieten van een

brandend vuur in de smidse? Proef van lekkere puddingen in de voormalige Melkfabriek. Dat kan die zaterdag allemaal!

Stadjers

Een bijzonder welkom heten we de Stadjers dit jaar. Per slot van rekening vormen we per 1 januari 2019 één geheel. Met ingang van deze datum wordt 'De Stad' uitgebreid met de 4500 hectare groen van onze gemeente. Een rijk cultuurlandschap wordt daarmee onderdeel van een nieuw grootstedelijk Groningen. Agrarische bedrijven produceren voedsel binnen stadsgrenzen met oog voor natuur, mens en milieu. Pronte Pracht biedt stedelingen een unieke kans kennis te maken met de bron van hun dagelijks voedsel. Dorpsbewoners die van de gelegenheid gebruik willen maken, biedt gerust uw eigen geteelde producten aan deze dag. Laat een ieder genieten van de smaken, geuren en kleuren van ons gebied.

Plattegrond

De deelnemende bedrijven en monumenten zijn die zaterdag herkenbaar aan een uitgestoken vlag. Een kaart en de lijst met locaties is verkrijg-

baar bij de Agrishop in Garmerwolde. Digitaal zijn de gegevens te vinden op internet: vanonsbelang.nl, garmerwolde.net, thesinge.com en op dorpsbelangengarmerwolde.nl.

Uitblazen

Op verschillende plekken kun je even uitblazen. Koffie, thee of anderszins zijn daar verkrijgbaar. In de tuin bij Rustpunt 'La Bloem' in Thesinge staan een aantal kraampjes met een divers aanbod. Plaatselijk vervaardigde voedselproducten staan hierbij centraal.

Toegang gratis

Wanneer: zaterdag 9 september van 11.00 tot 16.00 uur.

Op die zaterdag is het ook Open-Monumentenweekend (zie openmonumentendagen.nl)

Henk Vliem, namens de Historische commissie Garmerwolde en de Agrarische Natuurvereniging 'Ons Belang'

Een ontdekkingsocht door onze mooie dorpen (foto's Herman Huiskes)

Expositie schilderijen

Tijdens de Open Monumentendagen op zaterdag 9 en zondag 10 september aanstaande kunnen we traditiegetrouw weer genieten van een prachtige expositie in de kerk van Garmerwolde. Vijf hobbyschilders uit het dorp, te weten Pia Visser, Winny Strijbosch, Leni Arends, Hannie

Havenga en Carel Hazeveld, exposeren een selectie van hun werk dat ze in de loop der jaren hebben gemaakt. Komt dat zien en laat je verrassen. De kerk is beide dagen geopend van 10.00 tot 17.00 uur.

Lotus uitvaartverzorging en -begeleiding
Nellian Dijkema en medewerkers

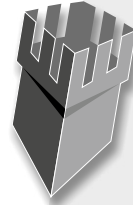
Bovenrijgerweg 19 9797 TD Thesinge
06 53767142 www.lotusuitvaart.nl

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

**TIMMERBEDRIJF
RIDDER**

LUDESTRAAT 15
9797 PM THESINGE

A.J. RIDDER
M. 06 1569 2503

**ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE**

INFO@TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

WWW.TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

haarstudiosolitaire.nl

haarstudio
solitaire
Ten Boer

Boek nu online uw afspraak
www.haarstudiosolitaire.nl

Peter & Zuzan Schoonbergen
Wigboldstraat 6 - Ten Boer

Tel. **050 302 21 51**
uwkapper@planet.nl

Jelle van der Veen
Montagetechniek

- Centrale verwarming ● Waterleiding ● Electra
- Gas ● Sanitair ● Riolering ● Dak- en zinkwerken

www.jellevanderveen.nl

Thesinge 050 - 302 48 30 / 06 - 303 69 109

STUDIO

302

**Dames & Herenkapper
zonder afspraak!**

MAANDAG GESLOTEN
DINSDAG T/M VRIJDAG:
09.00 - 12.00 UUR
13.00 - 18.00 uur
ZATERDAG:
08.30 - 12.00 UUR
12.30 - 16.00 uur

Lindenstraat 1 - Ten Boer

**HOFSTEDE
SCHILDERS**

Telefoon (050) 302 1957
www.hofstedeschilders.nl

Van der Woude
HOVENIERSBEDRIJF

*Sterk in het
hovenierswerk*

Uw adres voor

- Aanleg
- Bepanting
- Bestrating
- Boomverzorging
- Schuttingen
- Onderhoud
- Vijvers

Lageweg 12 - 9798 TG Garmerwolde - Tel. 06 12154825

www.hoveniersbedrijfvanderwoude.nl

**TAMMELING
Montage**

Ambachtsweg 1
9791 DD Ten Boer
T 050 5425084
M 06 30881547

info@tammelingmontage.nl
www.tammelingmontage.nl

Voor al uw
aardbevings-
schade
Onderhoud
Verbouw
Kozijnen

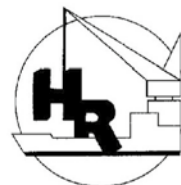

JAN BOSS
timmerbedrijf

Rijksweg 13
9917 PS Wirdum

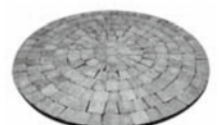
jan@timmerbedrijfjanboss.nl
www.timmerbedrijfjanboss.nl

0596 572351
06 55165522

RITSEMA
Sierbestrating

Showterras 3000 m²

Bornholmstraat 4 - 9723 AX Groningen
Telefoon (050) 313 86 00

Derde uitstapje Noaberstee

Op woensdag 2 augustus vond ons derde uitstapje plaats. Met zestien personen in vier auto's vertrokken we om half twee vanaf dorps-huis Trefpunt. Het was mooi zomerweer. De zon scheen en het was niet te warm.

Na enig oponthoud bij de stoplichten op het Julianaplein ging het richting Friesland. Al gauw werd de snelweg verlaten en ging het richting Drenthe. We volgden de route door het natuurgebied 'De Onlanden'. Zo reden we door mooie Drentse dorpjes o.a. Roden en Een. In Een woonde vroeger een bekende kapper. Die had veel kalende heren als klant. Hij beweerde dat hij hen weer aan een volle haardos kon helpen. Of dat gelukt is, betwijfel ik.

In Een-West werd gestopt bij camping 'De Drie Provinciën' voor de koffie/thee-pauze. Dat viel er goed in, vooral het stuk appeltaart of mandarijntjestaart. Na een lange pauze vervolgden we onze weg door mooie Drentse dorpjes naar Gasselte, naar de boerderij 't Moatie. Nadat eerst op het terras van een drankje werd genomen, gingen we tegen zeven uur naar binnen voor het diner. Het was een keuzemenu. Dus ieder kon kiezen wat hij wou eten.

Voor mij is dat bekend, natuurlijk zalm. Mijn buurman bestelde een pannenkoek met warme kersen en drie 'klonten' slagroom er op. Natuurlijk voltooide ik mijn etentje met dame blanche,

Op het terras van restaurant De Drie Provinciën in Een-West (foto personeel De Drie Provinciën)

dit keer zoals het hoort met warme chocolade. Heerlijk.

Na het eten werd de auto weer opgezocht en ging het weer via een toeristische route naar huis. We reden eerst een heel eind door het bos. We kwamen onder andere door Eext en voorbij 't Nije Hemelriek. Hier gingen we vroeger toen de kinderen klein waren wel heen. Toen we door Zuidlaren reden begon het te regenen. Gelukkig werd het gauw weer droog.

Tegen tien uur waren we in Thesinge terug, en konden we op een gezellige middag terug zien. Janna had weer een mooie route uitgezet. Bedankt hiervoor.

In september beginnen de morgens van de Noaberstee weer, dan zullen we het nog wel eens over onze uitstapjes hebben en de foto's die er gemaakt zijn bekijken, denk ik.

Roelie Dijkema

gentexpress@hotmail.com

INGEZONDEN BRIEF

Reactie op het artikel 'Jagers'

In de Garmer & Thesinger Express van juli 2017 staat een artikel over de jacht. Twee jagers uit Thesinge leggen uit waar de jacht goed voor is. Daar valt mijns inziens wel wat op af te dingen. De jagers noemen vier dieren waarop ze - al dan niet - jagen. Ik loop ze een voor een langs.

Fazantenmannetjes willen voortdurend paren, het liefst met alle vrouwtjes, die zo weinig rust krijgen voor het grootbrengen van hun jongen. Daarom is het goed het overschot aan mannetjes te schieten. Klinkt redelijk, maar waarom niet aan de natuur over gelaten? Zij bejagen ze overigens voorlopig niet omdat het slecht met de fazanten gaat. Ze maken hierbij een rake opmerking: dit komt door het verdwijnen van 'kleinschalige landschappelijke elementen, zoals rietsloten', dankzij de schaalvergroting in de landbouw. Snoeien en kappen is trouwens in het broedseizoen volgens de Wet Natuurbescherming aan nogal ingewikkelde regels gebonden. Het jachtseizoen voor fazanten loopt van 15 oktober tot 31 december (vrouwtjes) en tot 31 januari (mannetjes).

Het volgende dier waarvoor een jachtperiode geldt, is de houtduif (15 oktober - 31 januari). Hun reden om deze vogels te bejagen is, dat ze overlast geven voor boeren: ze eten van het koren en poepen in de korenvelden. Het laatste is een gevaar voor de 'voedselveiligheid', doordat ze besmet kunnen zijn met salmonella. Een nogal mager argument. Het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) meldt heel wat mogelijkheden om met salmonella besmet te raken, maar landbouwgewassen zijn daar niet bij. Blijft dat boeren schade ondervinden, maar ook dat is betrekkelijk, de houtduiven pikken voor-

namelijk graankorrels van de grond, die normaliter niet worden geoogst door de boer.

De jacht op vossen is nodig om weidevogels te beschermen, vinden de twee jagers. Ecoloog Tim Hofmeester heeft in een onderzoek naar teken gevonden, dat 'Als je minder teken wilt, moet je de aanwezigheid van vossen, boommarters, steenmarters, bunzings en dassen stimuleren'. Tekenen komen vooral voor op muizen, herten, reeën, merels en lijsters, dieren die bejaagd worden door vossen. Ze vervullen dus een zeer nuttige functie. Ja, vossen pakken ook wel eens een kip, maar dat lijkt me een kwestie van goed afschermen.

Vossen afschieten om de hazenstand op peil te houden, zoals zij zeggen, is een curieus argument, want hazen worden ook bejaagd door jagers (jachtijd 15 oktober - 31 december). Is de vos hier de concurrent van de jager?

Aart en Gerrit Holtman zijn fatsoenlijke jagers, laat dat duidelijk zijn. Ze denken na over hun activiteiten. Ze schieten niet lukraak dieren af en vinden dat ze voor balans zorgen in de natuur.

Maar ik stel dat jacht overbodig is en wreed voor dieren. Veel dieren die aangeschoten worden gaan niet onmiddellijk dood en als ze niet geïmporteerd worden door de jachthonden, sterven ze een ellendige dood. Of ze leven met hagel in hun lijf, zoals bij 36% van de ganzen het geval is.

Ik ben afkomstig uit Garmerwolde. Vorig jaar heb ik het burgerinitiatief tegen de hobbyjacht in Groningen geleid.

Wim Maat

Nieuwe G&T-fotografen Thesinge

In een eerdere editie van de Garmer & Thesinger Express vertelden we u al dat we blij zijn met onze twee nieuwe Thesinger fotografen. Hoewel, nieuw? Beiden zijn voor de meeste dorpelingen geen onbekenden en beiden leverden al eerder foto's aan voor de krant. Maar we zijn trots op de uitbreiding van onze redactie en we stellen ze graag aan u voor.

Henk Tammens

Henk woont al 28 jaar in Thesinge en is zeven jaar geleden als persfotograaf voor de gemeente Groningen aan het werk gegaan. Henk werkte tot die tijd als bode op het stadhuis van Groningen en daar viel meerdere mensen op dat hij mooie foto's maakte. Op een gegeven moment werd hem dan ook gevraagd of hij zich hier niet verder in wilde specialiseren. En zo geschiedde: fotograaf Gerard Kingma (ook Thesinger) leidde hem op straat in het vak op en inmiddels gaat Henk dagelijks op zijn scooter op pad om foto's te maken voor de gemeente. Dit kunnen foto's zijn van het college van B en W, de opening van een nieuw pand, maar ook van de gezellige drukte op het Groninger stadsstrand. Deze afwisseling spreekt Henk erg aan: hij weet nooit wat de dag hem brengt en komt op plekken waar de meesten van ons niet komen.

Op zijn ritten komt hij vaak bij toeval een mooi 'stads plaatje' tegen: een stel met een kinderwagen in het Noorderplantsoen of iemand die heerlijk van de zon zit te genieten voor zijn huis. Dan stopt Henk en vraagt of hij een foto mag maken. In de meeste gevallen vinden mensen dit geen probleem en vinden ze het juist leuk om op de foto gezet te worden. Terwijl de foto gemaakt wordt vertellen mensen de meest uiteenlopende verhalen en dat is voor Henk een van de leukste kanten van zijn vak. Hij kan enthousiast vertellen over de mensen die hij heeft ontmoet en de dingen die hij meegemaakt heeft. Zelf voelt hij zich soms meer een floormanager of zelfs entertainer dan fotograaf: 'Het is een kunst het ijs te breken en de te fotograferen persoon op zijn of haar gemak te stellen. Ik vind dat leuk om te doen en denk dat ik daar ook goed in ben.'

Henk zit bij de fotoclub 'Thesinge in Beeld' en heeft als onderwerp ouderen (50-plussers). Hij heeft al menig Thesinger vastgelegd en ik kan u vertellen, daar zitten prachtige portretten bij. Om die te kunnen zien moeten we nog even geduld hebben tot de expositie van de club begin volgend jaar, maar in de komende G&T's kijken we uit naar Henk zijn foto's.

Als ik tot slot naar het mooiste plekje van Thesinge vraag, moet Henk even nadenken: 'Moeilijk, ik denk het steigertje aan het Geweide, naast de ijsbaan. Daar is het heerlijk rustig en je hebt een prachtig uitzicht over de omgeving van Thesinge, of misschien toch het bankje... iets verderop.'

Henk in actie (foto Koos van de Belt)

Koos in actie op het mooiste plekje van Thesinge: zijn eigen tuin (foto Henk Tammens)

Koos van de Belt

Ook Koos is voor de G&T geen onbekende. Hij leverde vaker foto's en teksten aan, voornamelijk van de activiteiten van vv GEO, en vorige zomer werd nog een artikel aan zijn afscheid als jeugdsecretaris en bestuurslid van deze club gewijd. Koos is geen professioneel fotograaf. Hij zegt niet heel technisch onderlegd te zijn, maar fotografeert al sinds jongs af aan. Hij vindt het leuk momenten vast te leggen en deze zo als herinnering te bewaren. De kast bij de familie Van de Belt staat dan ook vol foto boeken, een collectie die nog ieder jaar wordt uitgebreid. De gemaakte foto's worden nog ouderwets afgedrukt en keurig ingeplakt in boeken. Deze worden met regelmaat uit de kast gepakt en samen met kinderen en familie worden er herinneringen opgehaald.

Omdat Koos vorig jaar (deels) gestopt is met zijn activiteiten voor vv GEO heeft hij nu meer tijd en wil hij zich verder ontwikkelen in de fotografie. Technisch kan zijn camera een hoop, maar hij zou graag zijn creativiteit wat meer willen aanspreken. Hij zit al voor het tweede jaar bij de fotoclub en vindt het een eer om zijn foto's in de G&T te mogen laten zien. Hij en Betsy wonen al jaren met veel plezier in Thesinge en hij vindt het leuk om op deze manier een bijdrage te leveren aan het dorp. Een foto maken in opdracht voor de krant vindt hij een uitdaging en vaak voorziet hij deze van een humoristisch onderschrift. Het liefst fotografeert Koos de natuur: 'Fantastisch als een eekhoorn de boom in schiet en blijkt dat je hem precies op het juiste moment met je camera hebt vastgelegd.' Wat hij graag nog een keer zou willen fotograferen is de ijsvogel, vooral om zijn prachtige kleuren.

Het mooiste plekje van Thesinge? Dat is zijn eigen tuin: de grote hobby van hem en zijn vrouw. Deze is al diverse malen rondom de seizoenen gefotografeerd. Koos' thema voor 'Thesinge in Beeld' is *Thesingers tussen 18.00 en 24.00 uur*. Dus hoed u, Thesingers, voor u het weet staat Koos 's avonds bij u aan de deur met het verzoek om vast te leggen wat u op dat tijdstip aan het doen bent. We zijn benieuwd naar het resultaat.

Yvonne Broekhuizen

De 'tennismeisjes' uit Thesinge

De een zit in een boekenclub, de ander zingt en weer een ander sport. Elke dinsdagmorgen kun je ze zien fietsen; de 'tennismeisjes' zoals ze zichzelf in hun appgroep noemen. Marian Zijl vertrekt van de G.N. Schutterlaan 42 om 9.00 uur. Zij haalt Metha Nijkamp van nummer 16 op. Daarna sluit Sjanie de Raad (Kerkstraat 4) zich aan en tot slot Truus Top (Molenweg 40). Dan gaat het richting de tennisbaan in Ten Boer en dat al gemiddeld 25 jaar lang.

Het tennissen moet doorgaan

Het tennissen is voor hen alle vier een belangrijk moment in de week. Zo belangrijk dat het weer wel heel extreem moet zijn om niet te gaan. Zo belangrijk dat zij de werktijden erop aanpasten. Zo belangrijk dat er op dinsdagmorgen niet op kleinkinderen gepast kan worden. De dinsdagochtend hielden ze al die jaren vrij. Op dit moment zijn de 'meisjes' op een na gestopt met werken. Het tennissen moet doorgaan. En altijd op de fiets, dat is de warming-up.

Hoewel ze alle vier van zichzelf zeggen dat ze geen talent hebben, zijn ze wel fanatiek. Ze tennissen van 9.30 tot 11.00 uur en spelen altijd dubbel; twee tegen twee. Hoewel ze veel plezier hebben en heel wat aflachen zijn ze ook bloedserieus. Alle vier zijn ze na afloop van het tennis afgepeigerd en komen bezweet van de baan af. Dat is juist ook zo heerlijk.

Vanaf het begin tennissen ze al op baan 4. Dat is hun vaste baan. Als die baan een keer bezet is dan wachten ze liever tot hij vrij is dan dat ze op een andere baan gaan spelen. Het terrein naast baan 4 hebben ze geadopteerd. Van de leden van de tennisclub wordt namelijk gevraagd een aantal klussen op een bepaald moment te doen. Vaak kunnen de dames dan niet en dus

Truus Top, Metha Nijkamp, Marjan Zijl en Sjanie de Raad: al 25 jaar (tennis)vriendinnen (foto Koos van de Belt)

doen ze hun eigen klus op hun eigen tijd en dat is het terrein naast baan 4 onkruidvrij houden.

Meer dan een tennisclubje

Als je al 25 jaar samen tennist, bouw je een band op met elkaar. Door de jaren heen maak je natuurlijk van alles met elkaar mee. De kinderen die ongeveer van dezelfde leeftijd zijn groeiden op en gingen het huis uit. Al die jaren hebben ze op de fiets, maar ook op de baan zelf, lief en leed met elkaar gedeeld.

Soms als ze veel te bepraten hebben, drinken

ze na afloop koffie met elkaar. En ze zien elkaar ook op verjaardagen. Dan geven ze elkaar geen cadeautjes, maar gaan vier keer per jaar naar de film. Dat is in de loop der jaren ook een ritueel geworden.

Dit jaar wordt een bijzonder jaar. In november gaan ze alle vier (er gaan ook anderen mee) naar Nepal. Niet om daar te tennissen, maar ze gaan er wandelen in de bergen. En dat is, vinden ze na al die 25 jaar, toch wel een 'kers op de taart'.

Irene Plaatsman

Toneelcursus in Garmerwolde: doe je mee?

De afgelopen jaren hebben Kees Zoethout en Richt Bouma samen een toneelcursus georganiseerd in dorps huis De Leeuw in Garmerwolde. Vanaf 1 november zal de cursus opnieuw van start gaan, met een proefles en daarna zeven lessen. Mogelijk volgt daarna een vervolgcursus. We zijn nog op zoek naar nieuwe deelnemers!

Tijdens de cursus wordt toneel gespeeld op basis van improvisatie. De spelers krijgen een opdracht en na een kort overleg wordt de scene opgevoerd. Afgelopen jaar kwamen de deel-

nemers aan de cursus uit Garmerwolde, Ten Boer, Thesinge en Lewenborg. Iedereen is welkom! Een deel van de groep van afgelopen jaar doet ook dit jaar weer mee. Vaak hoor je dat mensen improvisatie spannend vinden, maar schroom niet! Iedereen kan het en samen kom je altijd wel ergens uit. Je hoeft nog geen toneel te kunnen spelen om mee te doen.

Het is natuurlijk de bedoeling dat we iets leren. De afgelopen jaren heeft de cursus geresulteerd in een klein optreden in het voorjaar. Maar daarnaast is er ook veel ruimte om plezier te hebben.

Toneel maakt vaak de gekste dingen in mensen los. De engste typetjes en de heftigste emoties komen langs. Dus heb je zin om een nieuwe kant van jezelf te leren kennen? Meld je dan aan voor de proefles op woensdag 1 november!

Proefles: woensdag 1 november om 20.15 uur. Dorps huis De Leeuw, Garmerwolde. Kosten: proefles gratis, cursus € 70,00.

Graag opgeven bij Kees Zoethout: kees@katsina.nl

Elske Schut

Wist-u-dat...

- er momenteel een inventarisatie plaatsvindt van alle karakteristieke en beeldbepalende gebouwen in Garmerwolde en Thesinge?
- dit door een werkgroep uit de dorpen in samenwerking met adviesbureau Libau en de gemeente Ten Boer gedaan wordt?

- het doel van deze inventarisatie is om deze gebouwen en de bestaande waarden in beeld te brengen en er voor te zorgen dat de dorpen mooi en leefbaar blijven?
- de gemeente Ten Boer voornemens is om de bescherming van het gemeentelijk erfgoed in bestemmingsplannen vast te leggen?

- er onderscheid gemaakt wordt in drie categorieën: gemeentelijk monument, karakteristiek gebouw en beeldbepalend gebouw?
- te zijner tijd iedereen mag reageren op de inventarisatie?

Lasse en de European Junior Cycling Tour Assen 2017

Lasse Oosterhoff is 12 jaar en woont aan de G.N. Schutterlaan 20 in Thesinge. Vorig jaar begon hij met wielrennen en is helemaal enthousiast geworden. Deze zomer doet hij mee aan de Jeugd Tour Assen: een zesdaags internationaal wielerevenement voor de jeugd. Daarnaast is hij zijn eigen bandenplakkerij gestart, want hij spaart voor een snellere racefiets.

Lasse heeft het wielrennen ontdekt

Maandag 31 juli was de start van de Jeugd Tour Assen. Het is een afwisselend wielerevenement met verschillende onderdelen, zoals 'tijdritten', 'criteriums' en 'klassiekers'. Maandag was de proloog. 'We begonnen met een tijdrit. Ik vind een tijdrit leuk, want dan is er wat minder spanning. Je rijdt dan meer tegen jezelf.' Dinsdag 1 augustus reed hij een klassieker, een lange, bekende rit waarbij je gezamenlijk start. Hij werd 41e. Deze week staan er meer wedstrijden op het programma, bijvoorbeeld een criterium, beter bekend als een 'rondje om de kerk'. Bij een criterium rijd je bijvoorbeeld twintig keer hetzelfde rondje.

Het leuke van dit evenement is dat er in de leeftijdscategorie van Lasse 72 wielrenners meedoen. Ze komen uit de hele wereld. Uit Engeland, Denemarken, Italië, maar ook uit de VS, Afrika en zelfs uit Nieuw Zeeland. De meesten overnachten in Assen op een camping, maar Lasse slaapt gewoon thuis.

Hij is nu bijna een jaar met veel plezier lid van de Noordelijke Wieler Vereniging Groningen (N.W.V.G.). 'Het leuke van wielrennen is de spanning en dat je alle energie eraan geeft. Als je goed bent geëindigd dan ben je heel erg blij.' Tijdens normale schoolweken heeft Lasse per week twee trainingen en een wedstrijd. Met het op en neer fietsen van Thesinge naar school erbij fietst hij gemiddeld 250 km per week. Het lijkt hem heel leuk om een goede wielrenner te worden, 'maar ja, je weet natuurlijk nooit of dat gaat gebeuren.'

Sparen voor een nieuwe fiets

Lasse heeft niet alleen verstand van wielrennen gekregen, hij heeft ook geleerd hoe fietsen in elkaar zitten en hoe je ze moet onderhouden.

De bandenplakkerij van Lasse aan de Schutterlaan (foto Yvonne Broekhuizen)

Omdat hij komende winter graag een lichtere carbon racefiets wil kopen is hij gaan sparen. Maar sparen alleen is niet voldoende en daarom is hij een eigen bandenplakkerij begonnen. Hij plakt er niet alleen banden, maar maakt ook fietsen schoon of voert kleine reparaties uit. Zijn eerste klanten heeft hij al gehad.

Als u in contact wilt komen met Lasse voor uw fiets dan kunt u hem een appje sturen (tel.: 06 24 703 186) of even langskomen. Een band plakken kost bij Lasse vijf euro. Een fiets schoonmaken is drie euro. Derailleur en de ketting laten smeren is vier euro. Een fiets schoonmaken en de derailleur en ketting smeren is samen zeven euro.

Irene Plaatsman

Lasse tijdens een wedstrijd (foto Joël Oosterhoff)

11e editie Thesinger Run

De voorbereidingen zijn alweer volop aan de gang wanneer deze G&T-editie op uw mat valt: vrijwilligers en sponsors benaderd, vergunningen geregeld, medailles besteld, dranghekken, poffertjes en chipsysteem gereserveerd en nog veel meer... Op 23 september kan er weer van jong tot oud deelgenomen worden aan de 11e editie van de Thesinger Dorpsrun voor lopers en wandelaars. Het startsein voor de 4 km, 4 mijl,

10 km en de estafette (4x 4 km) klinkt om 16.00 uur. Voor de halve marathon geldt dit jaar een vervroegde starttijd, namelijk 15.30 uur. De kids bijten de spits af om 14.30 uur voor 600 of 1200 meter. Voorinschrijven kan tot 18 september (€ 5,00 p.p.), na-inschrijven tussen 15.00 en 15.30 uur op de dag zelf bij dorpshuis Trefpunt. Hier staat vanaf 18.00 uur ook weer een gezellige maaltijd klaar voor de liefhebbers. Zoals u

van ons gewend bent wordt uw tijd via het chip-systeem geregistreerd en wordt ruim aandacht besteed aan een natje en droogje op de route en in het finishgebied. Allen van harte welkom: wij hopen weer op een heerlijke dag met net zo'n fijne septemberzon als in voorgaande jaren! Voor meer informatie: www.thesingerun.nl

Karline, Stoffer en Menco

Renovatie dorps huis De Leeuw: stand van zaken

In de Garmer & Thesinger Express wordt u min of meer regelmatig op de hoogte gehouden van de stand van zaken van de renovatieplannen van dorps huis De Leeuw. Wat is er het afgelopen half jaar gebeurd? Even voor u een overzicht:

• In mei hebben we eindelijk het zogenaamde 'Versterkingsrapport' van CVW/VIIA kunnen inzien. Dat bleek al in november 2016 klaar te zijn geweest. Maar het werd dus een half jaar opgehouden omdat eerst, op hoger niveau (NCG), de consequenties geaccepteerd moesten worden. Uit het rapport blijkt dat de bouwkundige staat van De Leeuw nog niet eens zo slecht is. Er zijn ergere gevallen in de provincie. Wel moet het gebouw op een aantal punten versterkt worden. En zo'n versterking van bijvoorbeeld een draagmuur heeft grote consequenties. Eerst moet die muur helemaal vrijgemaakt worden. Alle betimmering en leidingwerk moet eraf. Vervolgens wordt de muur op een voorgeschreven manier versterkt. En daarna moet de betimmering en het leidingwerk weer in de oorspronkelijke staat aangebracht worden. Kortom een gigantische operatie die grote sommen geld gaat kosten. Er is al wel een kostenraming voor de totale versterkingsoperatie van dorps huis De Leeuw gemaakt, maar die raming mag nog niet openbaar gemaakt worden. De consequenties van deze versterkingsoperatie op onze renovatieplannen zijn ook aanzienlijk. Momenteel zijn we bezig om onze plannen te integreren in de versterkingsoperatie. Bijvoorbeeld: als die muur helemaal gestript moet worden, dan kan die muur na versterking ook optimaal geïsoleerd worden, alvorens de betimmering weer aangebracht

Uitg. Wed. J. H. Koopman. Café „De Leeuw,” Garmerwolde.
Ansichtkaart van café De Leeuw omstreeks 1900. Merk op hoe laag de dijk langs het Damsterdiep toen was. (uitg. Wed JF Koopman)

wordt. Zoiets komt ons, als dorps huis, dan goed van pas. Een zogenaamde 'koppelkans' voor het dorps huis. En ook een 'eenmalige' kans. Als je die nu niet pakt gaat hij voorbij. We zijn dan ook van plan om alle mogelijke koppelkansen volledig te benutten.

• Ons dorps huis draait ook al een paar jaar mee in het project 'Elk dorp een duurzaam dak'. De subsidie die daarmee gemoed is, is nu aan ons toegezegd. Die toezegging hing namelijk af van de conclusies uit het Versterkingsrapport van CVW/VIIA over de aardbevingsbestendigheid van De Leeuw.

• Binnenkort willen we ook beginnen met de aanbesteding van het installatiewerk: verwarming, ventilatie, warm en koud water, elektra en dergelijke.

• Verder hebben we in juli vanuit het Loket Leefbaarheid een subsidie van 10.000 euro gekregen om iemand aan te trekken die ons (bestuur en bouwteam) gaat ondersteunen bij het totale project. Dat betreft dan: het werven van subsidies, het organiseren van informatieavonden over deze renovatie, het organiseren van vrijwilligers voor die klussen die we zelf kunnen doen, de BTW aspecten enzovoort. In mei jongstleden kwam deze nieuwe subsidiemogelijkheid beschikbaar en dus hebben we meteen een aanvraag ingediend. Het hele renovatieproject kost ons (bestuur en bouwteam) namelijk veel vrije tijd. Te veel vrije tijd eigenlijk. Het wordt dan moeilijk om steeds gemotiveerd te blijven. (opmerking: het Loket Leefbaarheid is onderdeel van Kansrijk Groningen. Dit is de overkoepelende naam voor alle programma's die zijn opgesteld om de leefbaarheid in Groningen te versterken en kansen te creëren.)

• Planning: als zich geen onverwachte vertragingen meer voordoen kan er volgend jaar maart/april met de renovatie begonnen worden, denkt CVW/VIIA.

En onderwijl draait het dorps huis-gebeuren gewoon door.

Het Bouwteam, Henk Vliem

gentexpress@hotmail.com
INGEZONDEN BRIEF

Dorps huis De Leeuw

Onlangs las ik onder rubriek 'wist-u-dat...' dat dorps huis De Leeuw vermoedelijk is gebouwd in het jaar 1898. Deze datum staat gegrift in een steen bij de voordeur. Dat zal dan het jaar zijn wanneer de vleugel, gericht naar de weg, is aangebouwd. Oorspronkelijk is het pand veel ouder. Hoeveel is jammer genoeg nergens te vinden. Men kan het duidelijk zien aan de muur met de ronde kozijnen in het gedeelte waar mijn ouders vroeger de winkel hadden.

De Leeuw was oorspronkelijk net zo als wat toen was, café Welgelegen op Oude Rijksweg 21. Dus in de lengte met de weg mee. Wat nu de keuken is, was vroeger de kroeg. Daarin waren scharnierbare panelen om het gedeelte welke als woonkamer werd gebruikt, bij de kroeg te betrekken. Zo ontstond dan een grote zaal als dat nodig mocht zijn.

Ik dacht: dit moet ik even laten weten.

Roelf Stol

BAKKERIJ HENK POST
de warme bakker voor Ten Boer en omstreken!

DAGELIJKS EEN RUIME KEUZE IN
BROOD EN GEBAK

H.Westerstraat 18 Ten Boer tel. 050-3021227

AvecPlezier | Remco de Raad |
Catering | Wijn en spijs | Hapjes | Thuis diner | Freelance |
06 837 994 44 | info@avecplezier.nl | www.avecplezier.nl

Pianoles

Klassiek pop jazz en improvisatie Ervaren docent afgestudeerd Conservatorium

Cees Leurs
Hildebrandstraat 57
Garmerwolde

Voor info **050-3134043**
Of mail **ceesleurs51@gmail.com**

HAAR EFFECT

behandeling op afspraak

Dames- en Herenkapsalon
HAAR EFFECT
Koopmansplein 6
Ten Boer
050-3023888

DORPSHUIS
THESINGE

TREFPUNT

Sfeervolle locatie in een uniek landelijk decor

- FEEST
- RECEPTIE
- BIJeenKOMST
- LEZING
- CONGRES

Reserveren en informatie
KERKSTRAAT 5
T 050 8539480
E TREFPUNT@THESINGE.COM
W TREFPUNT.THESINGE.COM

Brancheorganisatie voor de Pedicure

PEDICURE AAN HUIS

Voetverzorging
Astrid de Leeuw

Thesinge
TELEFOON
(050) 31 47 052 OF 06 14 49 12 81
E-MAIL
voetverzorging.a.de.leeuw@gmail.com

AANTEKENING DIABETISCHE VOET
AANTEKENING REUMATISCHE VOET

HOEKSTRA SERVICE

THESENGERLAAN 3
9797 TE THESINGE
050- 302 19 77
HOEKSTRA4IN1.NL

VOOR ALLE ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN VOOR UW AUTO EN TUINMACHINE, WAARBIJ SERVICE EN KWALITEIT TEGEN EEN BETAALBARE PRIJS VOOROP STAAN!

OOK VOOR VERKOOP EN STALLING!

ALFRED OTTENS
BOUWBEDRIJF

Kapelstraat 10
9797 PJ Thesinge
t. 06 25 07 74 46
m. info@alfredottens.nl

Onderhoud Renovatie Verbouw
WWW.ALFREDOTTENS.NL

Good Looking

Martini Manege
Lageweg 13-a
9797 TA Thesinge
050-5416272
www.romantico.nl

* Paardrijlessen
* Duitse top klasse rijpony's

OTOMOTO

Handelsweg 12
9791 DG Ten Boer
(050) 3021624

- Onderhoud en reparatie van alle merken auto's en motoren
- APK
- In- en verkoop motoren
- Verkoop motorkleding
- Wasboxen
- Wasstraat

info@otomoto.nl
www.otomoto.nl

VERSTOPPING? BEL RIOOLSERVICE VAATSTRA

050 - 3012832 (24 uur service)

Rioolservice VAATSTRA B.V.

VERBINDINGSWEG 19 9781 DA BEDUM
VAATSTRA@VAATSTRA.NL WWW.VAATSTRA.NL
TEL. 050 - 3012832
INSTALCENTER

momode en pedicuresalon

- mode voor dames
- pedicuresalon
- mode for kids

Berkenlaan 2-44 Selwerd 050 - 5736989 Marlen Ossentjuk

LOONBEDRIJF W. LODE

Bouwerschapweg 48 9791 TJ Ten Boer 050 - 5418610

BIJ AGRI SHOP

DAGELIJKS VERS

BAKKERIJ HOEKSTRA

Kerklaan 2-4, Bedum • E: info@bakkerijhoekstra.nl • W: www.bakkerijhoekstra.nl

Industriewatervoorziening op RWZI-terrein Garmerwolde

Update van de conceptplannen

Waterbedrijf Groningen wil samen met industriewaterdochter North Water de watervoorziening in Noordoost-Groningen verstevigen. Door onder andere een nieuwe industriewatervoorziening te realiseren op het RWZI-terrein in Garmerwolde en een transportleiding voor industriewater aan te leggen vanaf Garmerwolde, via Appingedam richting de Eemshaven. Gelijktijdig wordt er ook een nieuwe drinkwaterwaterleiding aangelegd in hetzelfde tracé. Eind februari organiseerde Waterbedrijf Groningen een aantal informatiebijeenkomsten in dorpshuis De Leeuw in Garmerwolde om de conceptplannen nader toe te lichten. Dat is inmiddels alweer een half jaar geleden, en projectleider Tjerk Tjoelker geeft graag een update.

Voorontwerp industriewatervoorziening afgerond
Tjoelker: 'Het voorontwerp van de nieuwe industriewatervoorziening inclusief een ruwe begroting is in de afgelopen maanden verder uitgewerkt. Dit voorontwerp gaan we de komende negen tot twaalf maanden verder uitwerken in een zogeheten definitief ontwerp. Diverse zaken worden hierin zorgvuldig meegenomen, zoals de eisen en richtlijnen voor de zuivering (oppervlaktewater uit het Eemskanaal wordt gezuiverd tot 'water op maat' voor de afnemers in de Eemshaven), maar ook diverse vergunningseisen en richtlijnen worden hierin verwerkt. Ook wordt er met aandacht gekeken naar het zo goed mogelijk inpassen in de omgeving, zoals toen ook al tijdens de infobijeenkomsten aan de orde is gekomen.'

3D tekening van de nieuwbouw op het RWZI-terrein (Waterbedrijf Groningen)

'Zodra er zicht is op de afronding van het definitief ontwerp willen we deze komen presenteren en toelichten aan de inwoners en omwonenden van (RWZI) Garmerwolde', zegt Tjoelker. 'Dan organiseren we opnieuw een informatiebijeenkomst. We doen dit dan ruimschoots voorafgaand aan de vergunningsaanvraag. Deze infoavond staat dan natuurlijk los van de vergunningsprocedure en de bijbehorende mogelijkheden voor inwoners om zienswijzen en dergelijke in te dienen. We willen graag het beoogde definitieve ontwerp eerst aan de inwoners en omwonenden laten zien en toelichten, voordat de tekeningen samen met vergunningsaanvraag officieel wordt ingediend.'

Beoogd leidingtracé

Het circa 40 kilometer lange leidingtracé (één voor industriewater en één voor drinkwater) gaat

vanaf Garmerwolde via Appingedam richting de Eemshaven en passeert tientallen percelen. Tjoelker: 'In de afgelopen maanden hebben we hierover diverse gesprekken gevoerd met landeigenaren en -gebruikers. En als vervolg hierop zijn we onder andere in overleg met LTO omtrent het beoogde leidingtracé en ondertussen zijn we ook bezig met aanverwante voorbereidingen. We verwachten op basis van de huidige stand van zaken dat onze planning circa zes tot negen maanden doorschuift.'

Voor meer informatie kijk op www.waterbedrijfgroningen.nl/projecten. Heeft u vragen of opmerkingen over bovenstaande of over de conceptplannen in algemene zin, neemt u dan contact op met Wiejanda Moltmaker van de afdeling Communicatie van Waterbedrijf Groningen via telefoonnummer 050 368 8635 of stuur een e-mail naar: w.moltmaker@wbgr.nl.

Aangeleverd door Wiejanda Moltmaker

Dijkpark: J. Bijlsma heeft in twee weken tijd zo'n 15000 kuub droge bagger uit het slibdepot bij de rioolwaterzuivering in Garmerwolde gehaald. Men is tevens begonnen met de voorbereidingen aan de zijde Rollen/Grasdijkweg. Op of rond 28 augustus zijn de activiteiten weer begonnen. (foto Sieb-Klaas Iwema)

Garmerwolde energieneutraal?

De commissie Duurzaamheid en Openbare Ruimte - kortweg DOR - is een kleine commissie met een groot werkgebied. Afgelopen jaar zijn er in samenwerking met Buurkracht en GrEK initiatieven ontstaan op het gebied van duurzame energie. Daar zijn een paar leden van de DOR-commissie en een aantal andere Garmerwoldenaren bij betrokken.

Binnenkort ontvangt elk adres een enquête om te peilen wat de wensen en ideeën zijn op het gebied van duurzaamheid en duurzame energie. Als de resultaten hiervan bekend zijn, zal er een bijeenkomst worden georganiseerd voor iedereen die interesse heeft en zullen vervolgstappen worden gezet. De initiatiefnemers hopen aan te sturen op een energieneutraal en/

of gasvrij Garmerwolde. Laat je gedachten er eens over gaan, ga in discussie met burens, vrienden en bekenden en vul in elk geval de enquête in!
Meer info: karinsprins@gmail.com (denk aan de 's' in het midden)

Namens de initiatiefnemers, Karin Prins

Restauratie- en decoratieschilders Jantina Veltman en Karin Veldman werken al ruim twintig jaar samen aan het verfraaien van interieurs en gebouwen. Nu nemen ze de 'oorstukken' van het orgel van Garmerwolde onder handen. (foto Anne Benneker)

Bankzaken
regelen met
de app.

Waar u
ook bent.

De Rabo Ba

Uw bankzaken kunnen doen wanneer het u uitkomt, waar dan ook. Met de Rabo Bankieren App kunt u makkelijk betalingen doen of iemand terugbetalen, een acceptgiro scannen en betalen en nog veel meer.

Download nu de Rabo Bankieren App.

Rabobank

Een aandeel in elkaar

gentexpress@hotmai.com
INGEZONDEN BRIEF

Stadsweg in ere hersteld!

Fietsen naar Groningen was het Boer Goensepad, smal maar schrikbarend mooi, zo via Kardinge naar Stad. Nadat twee dorpsgenoten een stevige val op het pad hadden gemaakt met een hersenschudding tot gevolg nam ik me voor dat niet te doen.

Ondertussen kwamen me geruchten ter ore van een 6 meter breed fietspad dat bij Garmerwolde zou worden aangelegd; dat het een racebaan voor brommers zou worden, dat het de oude Stadsweg zou zijn die zijn karakter (van modderpad?) zou verliezen en dat schatten niet meer zouden kunnen worden opgegraven (er is een oude spijker gevonden door het fietspad!). Kortom of ik ook een handtekening als protest tegen dit idiote plan zou willen zetten. Natuurlijk; als oud linkse dwarsligger kon ik bij zo'n sympathieke dorpsgenoot geen 'nee' verkopen. Mijn ongeïnformeed zijn, de doemscenario's, mijn vooringenomenheid dat het wel weer niets zou worden 'dit product van bureaucratische vooruitgangsendenkers, alles met beton platgooiende technocraten', weerhielden me niet van een publiekelijke mening door een handtekening te zetten tegen het fietspad!

Waarvan ik wist dat het niet zou gebeuren; ik was immers slimmer dan mijn dorpsgenoten, gebeurde toch: een noodsmak op het Boer Goensepad. In de bocht over een randje nat hooi op het pad. Gat in de knie, schouder geforceerd enzovoort. Gelukkig geen hersenschudding. Ondertussen werd zowaar het nieuwe fietspad toch aangelegd: 'waar blijft de mening van de burger in deze schijn-democratie?!'

Tot ik mijn nieuwsgierigheid niet meer kon bedwingen en de nieuwe Stadsweg nam naar Stad. Dat was een openbaring; een breed fietspad zo om en nabij 3 meter, schat ik, waar ik niet voor een tegenligger de berm in hoefde. Ik voelde veel meer zekerheid in mijn fietsen en kon weer om me heen kijken. Toen ik eens 's morgens vroeg voor boodschappen naar de stad fietste en daarna terug naar de kapper in Ten Boer, overviel me de verrukking van het mooie Groninger landschap waar ik zo verliefd op ben: de opkomende zon, nog een lichte damp boven de velden en de wind mee. Ik waande me in vroegere tijden, het reizen, de stad achter me latend en de prachtige voorjaarsnatuur om me heen, met volle aandacht; de Stadsweg in ere hersteld voor de reiziger!

Hatta Smit

Even naar,
Eetcafé *tania*
De Burenen
het beste excuus

Gaykingastraat 32
9791 CH Ten Boer
T (050) 3021488

Klant-, kind- en
rolstoelvriendelijk

Ook voor advies en klein onderhoud

Mien Stek
Tuinontwerpen

Miranda Bosman
W.F. Hildebrandstraat 5
9798 PH Garmerwolde
Tel. 06-29967176
mienstek@gmail.com

De middeleeuwse toren bij de Stadsweg Garmerwolde

Nu de reconstructie van de Stadsweg van Groningen naar Ten Boer bijna afgerond is, kunnen we het even hebben over die middeleeuwse toren die er in de onmiddellijke nabijheid van staat. De gebruikers gaan over deze nieuwe fietsweg langs de meer dan acht eeuwen oude geschiedenis van de kerktoren van Garmerwolde. Zij gebruiken het pad (Stadsweg) waarlangs ooit legermachten hebben gemarkeerd, van Groningen naar Oost-Friesland en omgekeerd. Een klein beetje achtergrond is wel nodig om te begrijpen wat de middeleeuwse toren en kerk van Garmerwolde van doen heeft met deze kleiweg in de oorspronkelijke situatie. Toren en kerk liggen ongeveer een 400 meter van de Stadsweg en hebben strijdgewoel, troepenverplaatsing enz. meegemaakt, zoals nu fietsen en E-bikes de weg gebruiken.

In een publicatie over Groningen uit 1994 staat over ons dorp: *'Garmerwolde is omstreeks 1200 ontstaan op een oeverwal in een laaggelegen veenmoeras... Van de grote kruiskerk van weleer is helaas het schip in 1859 gesloopt. De losstaande toren is mogelijk ook uit de 13e eeuw.'* Veel meer wordt er in deze publicatie niet genoemd. Er is echter meer te vertellen.

Bij een nadere inventarisatie blijken de twee deuren van de kerk en de deur van de toren van binnen afsluitbaar te zijn. In de dikke muren van rond de 80 centimeter zijn uitsparingen gemaakt waarin een dikke, eikenhouten balk (9 centimeter) geschoven kan worden. Men kon zichzelf opsluiten dus. De twee deuren van de kerk hebben geen slot waarmee de boel aan de buitenkant afgesloten kan worden. De torendeur heeft wel een slot, maar ook hier is er de mogelijkheid om je van binnen veilig te voelen door de balk voor de deur te schuiven. Deze veiligheidsmaatregelen duiden natuurlijk op meer dan een functie als godshuis en toren alleen.

In de toren kan men middels een lange steile trap naar de klokkenzolder. Daar aangekomen wordt er direct een langwerpig raam in de dikke muur zichtbaar. Maar niet zomaar een raam, een raampartij waarbij de opening in de toren veel groter is dan het smalle venster aan de buitenkant. De ruimte loopt als het ware gerend naar binnen toe weg. De linkerzijde is de zijde die steeds ruimer wordt. Het venster kijkt uit richting de Stadsweg.

De zuidzijde van de toren met op de achtergrond de Stadsweg (foto Yvonne Broekhuizen)

De binnenzijde van de toren ter plaatse van de wijzerplaat, daaronder de dichtgemetselde opening (foto Jan van Dijk)

Het geeft ruimte aan een persoon die zich vandaar uit met pijl en boog kon verdedigen richting de Stadsweg, waarlangs de troepen gingen.

Kijkt men naar de wijzerplaat aan de zuidkant van de toren, dan zijn daar muurvullingen zichtbaar. Metselwerk dat niet oorspronkelijk is, er is iets dicht gemaakt, maar dat in eerste instantie wel een functie heeft gehad in de oorspronkelijke bouw. Het zou een toegang tot de toren geweest kunnen zijn. Vanwaar deze opsomming zult u denken? Ik zal trachten deze bijzonderheden te verklaren, waardoor de relatie met de Stadsweg duidelijker wordt.

In de eerste kwart van de 15e eeuw was er een strijd gaande tussen de stad Groningen en de Heer van Ost-Friesland. Het ging om invloedssfeer en macht. Oorlog dus. De gevolgen van die oorlog waren wel merkbaar in het toenmalige dorp Garmerwolde. Hieromtrent weten we meer doordat een tijdgenoot uit Groningen, Sicke Benninge een kroniek heeft geschreven waarin hij onder meer dit strijdgewoel heeft beschreven. Bijna dus een verslag uit eerste hand. Om duidelijk te maken hoe het er aan toe ging in Garmerwolde enkele citaten van Benninge. Een fragment van bladzijde 265:

'De Saksische soldaten (in dienst van Ost-Friesland) zijn op pad om brandstichting en eten te veroveren op het platteland. Ze komen bij het klooster van Ten Boer en vervolgens naar de kerk van Garmerwolde. Zij versterkten de kerk met een bolwerk (verdedigingsplek). Dit deden ze ook bij het klooster Selwerd en Hoogkerk. Reden hiervoor was de plattelanders te dwingen om voedsel te geven.'

Op bladzijde 341: *'... de Saksische soldaten namen de kerk van Garmerwolde in en versterkten deze met een bolwerk en gracht'*. Vervolgens op bladzijde 372: *'...De Groninger troepen waren gelegerd in Slochteren. Toen ze hoorden dat de Saksische troepen uit Garmerwolde waren vertrokken, namen zij de kerk in. Dit gebeurde op zaterdag na Onze-Lieve-Vrouwe-dag Conceptionis'*.

Uit bovenstaande blijkt dat de grote middeleeuwse stenen gebouwen veiligheid en onderdak gaven. De soldaten van zowel links als rechts maakten er gebruik van om tijdelijk een onderdak te hebben of er een kleine vesting van te maken. Zo ook de bevolking van Garmerwolde, die in tijden van nood de kerk en toren gebruikten als schuilplaats. In tijden van tegenslag kon de kerk en toren een veilig onderkomen zijn. Bij een bezoek aan de kerk en toren kunt u dit zelf waarnemen.

Het moge duidelijk zijn, Garmerwolde herbergt nogal wat middeleeuwse geschiedenis, zelfs de toren stamt uit die tijd.

Jan van Dijk

Ritsema
Administratie-
& belastingadviesburo

Uw adres voor:

**financiële
administratie
&
jaarverslagen
&
aangifte
Inkomstenbelasting**

Luddestraat 6
9797 PM Thesinge
T (050) 3021319
F (050) 3021182
M 06 51533772

Oomkes installatietechniek

• Gas • Water • Elektra • Verwarming • Dakbedekking • Zinkwerk • Sanitair •

*Ons vakmanschap
is uw comfort!*

Molenhorn 12, T • 050 - 302 34 07
9797 PV Thesinge F • 050 - 302 37 87
M • 06 23 101 161

Lid van
UNETO-VNI

info@oomkesinstallatietechniek.nl

**AGRISHOP
VERSWINKEL**

Boerderijverkoop:

- groenten en fruit
- fruitmanden
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades en rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 Garmerwolde
T 050 - 4042921 / 5418462
F 050 - 4042922

Goed en gezond van de boerengrond

Jo's
knipperij

Jo's knipperij
Jolanda Bol, Moeshorn 7, Thesinge
M 06 20283916
knippen op afspraak

**FINANCIËN
IN DE ZORG**

FINDZO

Annelies Hofstede

ADVISEERT EN
ONDERSTEUNT
ZORGINSTELLINGEN

www.findzo.nl

VISHANDEL
Smit

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11 Telefoon : 050 - 5496150
9738 AL Groningen Fax : 050 - 5496151
www.vishandelsmit.nl Email : info@vishandelsmit.nl

De Hofstee

Verliezen en veranderen - praktijk voor coaching

Jantje Y. Brouwers Dorpsweg 15 dehofsteecoaching@ziggo.nl
9798 PC Garmerwolde www.dehofsteecoaching.nl
06-53 64 46 37

Massagepraktijk
Carla Winkelman

Shiatsu massage
Klassieke massage
Segmentale massage

Last van:
- stress ?
- stijve spieren ?
- rugpijn ?
- slapeloosheid ?
- hoofdpijn ?
Of gewoon zin in ontspanning ?

Neem dan een lekkere massage !

www.carlawinkelman.nl G.N. Schutterlaan 7
info@carlawinkelman.nl 9797 PA Thesinge
050 311 65 51

Eén van de weinigen
die alles kan reinigen

0800 020 02 84

PETER KUIL

> RIJDSERVICE > SCHOONMAAK > SPECIALISTISCH REINIGEN

magazijnstellingen.nl

NIEUW & GEBRUIKT

- Palletstellingen
- Legbordstellingen
- Archiefstellingen
- Kunststofbakken
- Magazijnkasten
- 'TOP WAY' professionele aluminium rolsteigers, trappen en ladders, en nog veel meer...

Reinder van der Veen Magazijnstellingen b.v. Ten Boer

Nijverheidsweg 6, 9791 DA Ten Boer 050 - 302 4833
info@magazijnstellingen.nl

Bolchrysanten en rommelmarkt GEO

Om de kas te spekken heeft GEO weer twee jaarlijks terugkerende acties: de verkoop van bolchrysanten en de gezellige rommelmarkt!

Bolchrysanten

In de tweede week van september zijn ze weer te koop. De grote, kleurige bolchrysanten van GEO. Ze worden bij u aan huis verkocht. Makkelijker kan het niet. Wilt u bolchrysanten in uw favoriete kleur reserveren, bel dan met Jantje Ypey 050 302 1714.

Rommelmarkt

Curiosa en een ruim aanbod aan tweedehands artikelen, boeken en speelgoed. Het is allemaal te vinden op de rommelmarkt van de vv GEO. Bij het altijd-prijs-spel zijn weer leuke prijzen te winnen. De rommelmarkt vindt plaats op vrijdag 6 oktober in het clubhuis en de gymzaal aan de Hildebrandstraat in Garmerwolde. De deuren gaan open om 18.30 uur. Hebt u nog bruikbare spullen in goede staat (geen witgoed en meubels)? U kunt ze vrijdag 6 oktober afgeven bij de gymzaal. Of bel met Jantje Ypey 050 302 1714. De spullen worden dan bij u opgehaald.

Nieuws Garmerstee

De zomerstop is voorbij. Op donderdag 14 september zijn alle 55-plussers weer van harte welkom in dorps huis De Leeuw te Garmerwolde. We beginnen om half drie en de entree bedraagt € 6,00 per persoon. Dit is inclusief twee koffie of thee met wat lekkers en een consumptie naar keuze.

Op vrijdagmiddag 29 september maken we een uitstapje naar het voormalig werk- en interneringskamp 'De Beetse' in Sellingeren, een bijzonder historisch erfgoed. In de laatst overgebleven barak wordt het verhaal verteld van het kamp waar werklozen, Joden, dwangarbeiders, vrouwen en kinderen van NSB'ers en politieke delinquenten in de loop van 1935 t/m 1948 werden gehuisvest.

Als u mee wilt, geef dit dan vóór 20 september door aan Hillie Ramaker, telefoon 050 541 5335.

Natuurlijk kunnen ook mensen van buiten Garmerwolde mee.

Hillie Ramaker-Tepper

Oieivaar gespot tussen Garmerwolde en Lewenborg: zorgt deze komende jaren voor nieuwe aanwas op onze basisscholen? (foto Sieb-Klaas Iwema)

Mechanisatiebedrijf
Oudman Thesinge BV

T 050 3021321 F 050 3023717
info@oudmanthesinge.nl
www.oudmanthesinge.nl

- Verkoop en reparatie landbouwmachines
- Gespecialiseerd in maatwerk
- Verkoop en reparatie tuin- en parkmachines
- Voor Service en kwaliteit

Ton Bouchier en Roel Veenstra uit Garmerwolde zijn in de 82^e editie van de Sneekweek deze zomer kampioen geworden in de Sailhorseklasse (foto Ton Bouchier)

'De Soos'

De klaverjasavond in augustus heeft de volgende uitslag opgeleverd:

1. Jan van der Molen	5188
2. Bert Buringa	4742
3. Jannes Ramaker	4697

De volgende keer is op dinsdag 12 september, aanvang 20.00 uur, in dorps huis De Leeuw te Garmerwolde. Nieuwe kaartspelers zijn van harte welkom.

Dankwoord

Mijn lieve Truus overleed op 16 juli aan de gevolgen van longkanker. Op 21 juli namen we in de kerk van Garmerwolde afscheid van haar, waarna we haar naar haar laatste rustplaats hebben gebracht. We hebben veel steun van dorpsgenoten gehad.

Garmerwoldenaren blijken echte geweldenaren te zijn als het er op aan komt. Of het nu gaat om het organiseren van de dienst in de kerk, de medewerking van het Gemengd Mannenkoor, het regelen van beeld en geluid, het maken van foto's; het kon allemaal. Daarmee hebben jullie van deze voor ons moeilijke dag een erg mooie dag gemaakt. Familie en vrienden, die Garmerwolde niet kenden, waren blij verrast door de aanwezigheid en betrokkenheid van zoveel dorpsgenoten. En uiteraard de prachtige middeleeuwse kerk en de locatie. Ik wil jullie allemaal bedanken en ben blij met haar keuze om hier, vlakbij ons huis, te worden begraven.

Joop van der Meché

Foto van de maand

De Lageweg (ook wel Lappendekenweg genoemd). Sinds kort voorzien van een ononderbroken spoor van Garmerwolde naar Thesinge. Oorzaak: wie het weet mag het zeggen. Nut: geen. (foto Koos van de Belt)

Agenda

Elke woensdag

Thesinge; Trefpunt; 9.00 - 11.30 uur: Inloopochtend Noaberstee.

Elke zaterdag

Thesinge; vanaf 16.00 uur: Café Molenzicht open.

Vrijdag 1 september

- Garmerwolde, De Leeuw; vanaf 17.00 uur: Dorpsborrel. Eten en drinken, voor kinderen wordt de frituurpan aangezet.

- Ten Boer, boerderij Woldwijk; 19.00 uur: Afscheidsreceptie burgemeester André van de Nadort.

Vrijdag 1 en zaterdag 2 september

Meerstad, langs het Woldmeer: 17.30 – 22.00 uur: Achtste Ballon Fiësta.

Woensdag 6 september

Garmerwolde, De Leeuw; 20.00 uur: Bijeenkomst themagroep Festiviteiten Sport en Cultuur.

Vrijdag 8 september

Garmerwolde; vanaf 18.00 uur: Ophalen oud papier.

Zaterdag 9 september

Garmerwolde en Thesinge, diverse locaties; 11.00 - 16.00 uur: Pronte Pracht, zie artikel.

Zaterdag 9 en zondag 10 september

Garmerwolde en Thesinge, diverse locaties; 11.00 - 16.00 uur: Open Monumentendag met o.a. een schilderijenexpositie in de kerk van Garmerwolde, zie artikel en www.openmonumentendagen.nl. De kerk in Garmerwolde en de kloosterkerk in Thesinge zijn beide geopend van 10.00 - 17.00 uur.

Zondag 10 september

Garmerwolde, De Leeuw; 14.00 - 16.30 uur: KOMBInnen café. Workshop 'Je eigen ex libris stempel maken' met Tineke

Meirink. Voor volwassenen en kinderen vanaf 8 jaar. Kosten: € 5,00 p.p. Opgave en info: cynthialeurs@gmail.com.

Dinsdag 12 september

Garmerwolde, De Leeuw; 20.00 uur: Klaverjassen bij 'De Soos'.

Donderdag 14 september

Garmerwolde, De Leeuw; 14.30 uur: Bijeenkomst Garmerstee.

Vrijdag 15 september

Thesinge, langs het Maar; 18.30 - 19.45 uur: Viswedstrijd voor de jeugd t/m basisschoolleeftijd. Opgave ter plaatse.

Woensdag 20 september

Thesinge, De Til; 16.00 - 18.00 uur: Heel Thaisn bakt. Schoolfeest voor iedereen.

Zaterdag 23 september

Thesinge; 14.30 – 18.00 uur: Thesinger Run, zie artikel.

Donderdag 28 september

Garmerwolde, Kerkhörn; 10.00 uur: Koffiemorgen. Een gezellige club met oprechte belangstelling

Colofon

Eindredactie

Garmerwolde

Hillie Ramaker-Tepper 050 541 5335
Marja Wijnand-de Poel 06 41 160 523

Thesinge

Jan Ceulen 050 311 6551

Yvonne Broekhuizen 06 51 033 796

Fotograaf Garmerwolde

Andries Hof 06 44 066 124

Fotograaf Thesinge

Koos van de Belt 050 302 3432

Penningmeester

Tjikko Tjakkes 050 549 9344

W.F. Hildebrandstraat 61

9798 PH Garmerwolde

Bank: IBAN NL74 RABO 0320 7057 49

t.n.v. Garmer en Thesinger Express

Abonnementen

Abonnementsgeld: € 16,50 p.j.

Bij autom. incasso: € 13,50 p.j.

Postabonnees: basistarief + porto

Prijs losse krant: € 1,50

Bezorgklachten

bezorgen@gentexpress.nl

of bel met de redactie

G&T Express op het internet

www.gentexpress.nl

Opmaak Aly Pepping Thesinge

Druk NetzoDruk Groningen

Volgende krant komt uit op 29 september.

Kopij inleveren uiterlijk

zondag 17 september vóór 18.00 uur

via:

gentexpress@hotmail.com,

Dorpsweg 26 of G.N. Schutterlaan 16.

voor elkaar. Kom vrijblijvend kennismaken en de sfeer proeven.

Vrijdag 29 september

Garmerwolde, 13.00 uur: Uitstapje Garmerstee naar het voormalig werk- en interneringskamp 'De Beetse' in Sellingeren. Aanmelden t/m 20 september bij Hillie Ramaker, tel. 050 541 5335.

Zaterdag 30 september

Thesinge; vanaf 9.00 uur: Ophalen oud papier.

Protestantse gemeente Garmerwolde/Thesinge

Zondag 3 september

clusterdienst

14.30 uur in Stedum

Mw. Sanne Werkman

afscheidsdienst

Zondag 10 september

clusterdienst

10.00 uur in Thesinge

Ds. Kok uit Nijeveen

Zondag 17 september

startzondag

10.30 uur in Geref. Kerk Ten Boer

ds. mw. Posthumus Meyjes en

ds. Elzinga

Zondag 24 september

11.00 uur in Garmerwolde

mw. Aline Kruizenga

Zondag 1 oktober

clusterdienst

9.30 uur in Thesinge

ds. Diemer uit Bedum

m.m.v. klezmergroep Kloumerkees

uit Drachten

Christelijke Gereformeerde Kerk Thesinge

Zondag 3 september

9.30 uur ds. J. Huisman H.A.

17.00 uur ds. H. D. Rietveld

Zondag 10 september

startzondag

9.30 uur stud. H. C. Bezemer

14.30 uur Bram Koerts

Zondag 17 september

9.30 uur leesdienst

14.30 uur Bram Koerts

Zondag 24 september

9.30 uur leesdienst

14.30 uur Bram Koerts

Zondag 1 oktober

9.30 uur leesdienst

14.30 uur Bram Koerts